

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ

ЕРЕЖЕ

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	2
2	Білім беру бағдарламаларын құрудың мақсаттары мен принциптері	5
3	Білім беру бағдарламасын әзірлеу	7
4	Білім беру бағдарламасының құрылымы	11
5	Білім беру бағдарламасын бекіту рәсімі	14
6	БББ сапасын қамтамасыз ету саясаты	15
7	Білім беру бағдарламасының сапасын бағалау	16
8	Білім беру бағдарламасын жабу	18
9	Қорытынды ережелер	19
	Қосымша 1 – Титул парағын жобалау мысалы	20
	Қосымша 2 – Білім беру бағдарламасының паспортын рәсімдеу мысалы	22
	Қосымша 3 - Оқу нәтижелерін тұжырымдау кезінде қолдануға болатын етістіктердің шамамен тізімі	28

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	2-бет

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Осы білім беру бағдарламасы туралы ереже (бұдан әрі – Ереже) Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі- Университет) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламасын әзірлеу, сараптама жүргізу, келісу, бекіту және мониторингілеу тәртібін айқындайды, сондай-ақ білім беру бағдарламасының құрылымы мен мазмұнын ресімдеуге қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Ереже мынадай нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес әзірленді:

- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III "Білім туралы" заңы;
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" заңы;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары;
- Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының ережесі;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығымен бекітілген Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № 391 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптары және оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесі;
- Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу қағидаларымен, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 12 қазандағы № 106 бұйрығымен бекітілген Білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу және одан шығару негіздері;
- ҚР ҒЖБМ жоғары білім беруді дамыту ұлттық орталығы орталығы директорының 4.05.2023 жылғы № 601 н/қ бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын әзірлеу жөніндегі басшылықтың бұйрығымен бекітілген.

1.3 Құжатта қолданылатын терминдер мен анықтамалар:

КАЗАХ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

2-нұсқа:
28.12.2023

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

3-бет

Термин	Определение
<i>білім беру бағдарламасы</i>	оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені
<i>білім беру бағдарламасын әзірлеу</i>	оқу нәтижелерін және тиісті еңбек шығындарын, оқу қызметінің түрлерін, оқыту әдістері мен бағалау рәсімдерін/критерийлерін көрсете отырып, білім беру бағдарламасын және оның компоненттерін жоспарлау
<i>білім беру бағдарламасының паспорты</i>	бағдарламаның қысқаша сипаттамасы, оның ішінде: бағдарламаның мақсаты, білім беру бағдарламасының кәсіптік саламен байланысын сипаттау (ұлттық біліктілік шеңберін, салалық біліктілік шеңберін және кәсіптік стандарттар болған жағдайда), оқыту нәтижелері мен пәндер, пәндердің оқыту нәтижелерін қалыптастыруға әсер ету матрицасы, сондай-ақ оқыту тілі мен еңбек сыйымдылығына қатысты мәліметтерді қамтитын
<i>білім беру бағдарламаларының тізілімі</i>	жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары әзірлеген білім беру бағдарламаларының тізбесін қамтитын ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің Жоғары білім беруді дамыту ұлттық орталығының "Жоғары білімнің бірыңғай платформасы" ақпараттық жүйесі
<i>құзыреттері</i>	білім алушылардың оқу процесінде алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын кәсіби қызметте практикалық қолдану қабілеті
<i>оқыту нәтижесі</i>	білім алушылардың білім беру бағдарламасын игеру бойынша алған, көрсеткен білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қатынастар
<i>модуль</i>	оқу нәтижелері тұрғысынан аяқталған білім беру бағдарламасының білім алушылардың нақты тұжырымдалған өлшенетін оқу нәтижелері бар дербес құрылымдық элементі

1.4 Құжатта қолданылатын қысқартулар:

Қысқартулар	Толық атауы
РК	Республика Казахстан
МНВО РК	Министерство науки и высшего образования Республики Казахстан

КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

2-нұсқа:
28.12.2023

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

4-бет

ҚР	Қазақстан Республикасы
ҚР ҒЖБМ	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
ҚР МАМ	Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі
ҚР МСМ	Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі
ҚР БҒМ	Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
РММ	Республикалық мемлекеттік мекеме
ЖБДҰО	Жоғары білім беруді дамытудың ұлттық орталығы
ЖББП	Жоғары білім берудің бірыңғай платформасы
ESG	Еуропалық жоғары білім беру кеңістігіндегі сапа кепілдігінің стандарттары мен ұсыныстары
МЖБС	Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты
БББ	Білім беру бағдарламасы
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System - Еуропалық аударма және несие жинақтау жүйесі
ЖБН	Жалпы білім беру пәндері
НП	Негізгі пәндер
БП	Бейіндік пәндер
МК	Міндетті компонент
ЖК	ЖОО компоненті
ТК	Таңдау компоненті
ЭПК	Элективті пәндер каталогы
ҰБШ	Ұлттық біліктілік шеңбері
СБШ	Салалық біліктілік шеңбері
ПОҚ	Профессор-оқытушылар құрамы
ЖЖОКБҰ	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді ұйымдастыру
ОН	Оқыту нәтижелері
АМҚ	Академиялық мәселелер жөніндегі қызмет
ІНҚ	Ішкі нормативтік құжаттар
ЖКҚ	Жалпы кәсіби құзыреттер
КҚ	Кәсіби құзыреттер

1.5 Ереже Университеттің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын (БББ) әзірлеушілерге әдістемелік көмек көрсету мақсатында әзірленді және білім беру бағдарламаларын әзірлеу мен Болон процесі қағидаттарын және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық стандарттарды іске асыру кезінде бірыңғай тәсілді қамтамасыз етуге арналған.

1.6 Университетте жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары білім берудің үш деңгейі – бакалавриат, магистратура, докторантура бойынша іске асырылады.

1.7 Білім беру бағдарламалары Университеттің барлық іске асырылатын БББ үшін 3 тілде (мемлекеттік-қазақ, орыс, ағылшын) әзірленеді.

1.8 Академиялық мәселелер жөніндегі қызметтің әдістемелік жұмыс бөлімі (АМҚ) Университеттің іске асырылатын БББ тізбесін қалыптастырады, оны Ғылыми кеңес бекітеді.

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	5-бет

1.9 Университеттің кафедралары / факультеттері БББ әзірлеу және іске асыру шарттары бойынша жауапты болып табылады, осы мақсатта факультеттер жанынан бекітілген Ережелерге сәйкес жұмыс істейтін алқалы органдар (сапаны қамтамасыз ету жөніндегі комиссиялар) құрылады.

1.10 БББ қағаз және электронды түрде шығарушы кафедраларда сақталады, олардың сканерленген нұсқадағы өзекті нұсқалары Университет сайтында жарияланады.

1.11 Университетте іске асырылатын білім беру бағдарламалары жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларының тізілімінде (бұдан әрі – Тізілім) Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Жоғары білім беруді дамытудың Ұлттық орталығының (ЖБДҰО) Жоғары білім берудің бірыңғай платформасында (ЖББП) ұсынылуы тиіс.

1.12 Білім беру бағдарламасын Тізілімге енгізу тәртібі жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу қағидаларында, сондай-ақ ҚР ҒЖБМ 2022 жылғы 12 қазандағы № 106 бұйрығымен бекітілген Білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу және одан шығару негіздерінде айқындалған.

2 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ҚҰРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН ПРИНЦИПТЕРІ

2.1 Білім беру бағдарламалары білім алушылардың жеке және кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруға жәрдемдесуге, олардың жеке дамуына әсер етуі мүмкін және болашақ мансабында да, оқуды жалғастыруда да қолдануға болатын тиісті академиялық білімді де, қажетті дағдыларды да қалыптастыруды қамтамасыз етуге тиіс.

2.2 Білім беру бағдарламалары келесі құзыреттерді алуға бағытталған:

- Кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыру;
- Оқытылатын және жаңа міндеттерге шығармашылықпен жауап беру;
- Пәнаралық пәндерде тиімді жұмыс істеу;
- Жаңашыл көзқарасқа ие болу және концептуалды жобалар мен туындылар жасау;
- Кәсіби міндеттерді шешу үшін өзара түсіністік формаларын таба білу.

2.3 Білім беру бағдарламасы білім алушылардың нысаналы аудиториясының ерекшеліктерін, еңбек нарығының талаптарын және кәсіптік стандарттарды ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына (МЖБС) сәйкес құрылады, жаңартылады және іске асырылады.

2.4 Білім беру бағдарламалары Университеттің Болон процесі идеяларына деген ұмтылысын көрсетуі керек:

- білім алушыларға бағытталған білім;
- өмір бойы оқыту;
- құзыреттілікке бағытталған білім;
- оқыту процесін іске асырудың зияткерлік және материалдық базасын қамтамасыз ету;
- оқу сапасын үнемі арттыру.

2.5 БББ құрудың негізгі принциптері:

1) білім беру бағдарламаларының ашықтығы;

2) құзыреттілік және нәтиже-бағдарланған тәсіл;

3) барлық мүдделі тараптардың мүдделерін, үміттерін және қажеттіліктерін көрсету:

– мемлекет білім беру қызметтерінің әлеуметтік тапсырыс берушісі ретінде;

– жұмыс берушілер;

– білім алушылар;

– білім беру процесінің әлеуетті қатысушылары ретінде талапкерлердің біліктілігі;

– түлектердің қалыптасқан мамандар ретіндегі қызметі;

– ата-аналар;

4) Университет пен еңбек нарығының өзара іс-қимылының аса маңызды құралы болып табылатын білім беру бағдарламаларының нысаналы мақсаты мен мазмұнын айқындайтын еңбек нарығына бағдарлану;

5) бейімделу-үнемі өзгеріп отыратын сыртқы талаптарға сәйкестік мақсатында білім беру бағдарламаларын жаңарту;

6) білім беру бағдарламасының икемділігі - білім алушы мен оқытушының білім беру бағдарламасының белгіленген талаптары мен шеңберлерін түзету және дамыту құқығын іске асыру қажеттілігі. БББ меңгеру барысында білім алушы өз бетінше немесе оқытушының (куратор, тьютор және т. б.) көмегімен өзінің жеке траекториясын белсенді түрде құра алуы тиіс;

7) пәнаралық - бірқатар білім салаларының түйіскен жерінде кадрлар даярлауды қамтамасыз ететін негізгі мазмұндық сипаттама. Университеттің факультеттерінің, кафедраларының, басқа бөлімшелерінің өзара іс - қимылы бағдарламаларды әзірлеу және іске асыру кезеңдерінде пәнаралық қамтамасыз ететін тікелей тетік болып табылады;

8) Партисипативтілік - барлық тартылған субъектілердің-тапсырыс берушілердің (ең алдымен жұмыс берушілердің) өкілдерінің де, тікелей орындаушылардың (тиісті кафедралар мен факультеттер өкілдерінің), сондай-ақ білім алушылардың бағдарламаны бірлесіп жобалау процесіне міндетті түрде қатысуын талап ету;

9) диагностика-бағдарламаға сәйкес, біріншіден, сапаның нақты критерийлері болуы тиіс және екіншіден, барлық тапсырыс берушілер мен мүдделі тараптардың көзқарасы бойынша осы критерийлерге сәйкес бағалануы тиіс. Бұл жағдайда бағдарламаның сапасын тұтас өнім ретінде бағалау керек (тек элементтік немесе "аралық кезеңдерде" емес).

2.6 Университеттегі білім беру бағдарламалары оқытудың модульдік принципі бойынша құрылған.

2.7 Модульдік оқыту кезінде БББ мазмұны бірнеше модульге бөлінеді, олардың әрқайсысында бірнеше пәндер бар, олардың жалпы мақсаты білім алушының бейіндік даярлығының нақты саласында құзыреттіліктерді қалыптастыру болып табылады.

2.8 Модульдік оқытудың негізгі принциптері:

- БББ құрылымын, әрбір жеке модульді және нақты пәнді құруға жүйелік тәсіл.
- Оқудың нақты нәтижесімен (құзыреттіліктерімен) білімді оқуды аяқтағаннан кейін оларды оқшауланған элементтерге (модульдерге) құрылымдау.
- Әр модуль ішіндегі барлық оқу сабақтарының логикалық сәйкестігін қамтамасыз ету.
- Модульдерді зерттеудің өзара байланысы мен логикасымен қамтамасыз етілетін мүмкін білім беру траекторияларын құру, бұл қажетті құзыреттердің жинақталуына әкеледі.
- Білім алушылардың шығармашылық қызметі үшін алғышарттар жасалатын дамушы оқытудың әдістемелік принциптерін іске асыру мүмкіндігі.

2.9 Модульдерді және барлық модульдік бағдарламаны игеру нәтижелерін есепке алу ECTS (еуропалық аударма және балл жинау жүйесі) кредиттерінде жүзеге асырылады.

3 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН ӘЗІРЛЕУ

3.1 Білім беру бағдарламаларын әзірлеу мыналарға негізделеді:

- Ұлттық біліктілік шеңберіне;
- Тиісті білім деңгейінің Дублиндік дескрипторларын дайындау;
- Салалық біліктілік шеңберінде;
- Кәсіби стандарттар;
- Элективті пәндер каталогы.

3.2 БББ әзірлеуге кафедраның профессорлық-педагогикалық құрамы (ПОҚ), білім алушылар, жұмыс берушілер тартылады.

3.3 Келісуші тараптар базасында практикалық сабақтар өткізілетін немесе Университет түлектері жұмыс істейтін білім беру, өнер және мәдениет мекемелері болуы мүмкін.

3.4 Білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде мыналарды ескеру қажет:

- әлеуетті жұмыс берушілердің ұсыныстары мен ұсынымдары;
- білім алушылардың күтуі;
- осы өнер саласындағы соңғы жетістіктер, сондай-ақ өзінің ғылыми және шығармашылық қызметінің нәтижелері;
- қазіргі еңбек нарығының талаптары;
- қолда бар оқыту құралдары, ақпараттық, әдістемелік және материалдық база.

3.5 Білім беру бағдарламаларын әзірлеу төрт кезеңнен тұрады:

- 1) БББ әзірлеуге дайындық;
- 2) БББ жобалау;
- 3) БББ құрылымдық элементтерін нақтылау;
- 4) жобаның сапасын бағалау.

3.6 **БББ әзірлеуге дайындық кезеңінде** Университеттің БББ ашу жөніндегі қызметі жоспарланады және дайындық бағыттары мен тәжірибесінің тізбесі айқындалады.

3.7 Университет кафедралармен бірлесіп дайындық бағыттарының тізбесін анықтау үшін талдау жүргізеді:

- нарықтың ағымдағы және болашақ қажеттіліктерін анықтайды:
 - а) қазір және болашақта қандай мамандар қажет;
 - б) түлектерді жұмысқа орналастырудың болашағы қандай (тапшылық, профицит, жаңа мамандықтардың/дағдылардың/құзыреттердің пайда болуы және т. б.).
- кадрларды даярлаудың әлеуетті нарығына талдау және бағалау жүргізеді:
 - а) өңірде/ жақын өңірлерде, шетелдік ЖЖОКБҰ-да кадрлар даярлау нарығында бәсекелестіктің болуы;
 - б) бәсекелестік ортаны талдау.
- Университеттің БББ іске асыру мүмкіндіктеріне талдау жүргізеді:
 - а) қажетті кадр ресурстарының болуы;
 - б) қажетті материалдық-техникалық, ақпараттық және қаржылық ресурстардың болуы.

3.8 Алынған нәтижелер негізінде Университет дайындық бағыттары бойынша тізбені анықтайды.

3.9 **Білім беру бағдарламасын жобалау кезеңінде** мыналарды жүргізу қажет:

- түлектің кәсіби қызметі саласын зерттеу;
- тиісті БББ қызметінің саласына және оларды игеру деңгейіне тән құзыреттерді айқындау;
- бағдарламаны оқыту нәтижелерін қалыптастыру;

- құзыреттердің, оқыту нәтижелерінің және бағалау критерийлерінің өзара байланысын айқындау;

- оқытудың әдістерін, технологияларын, білім алушылардың оқу нәтижелеріне қол жеткізуін бағалау құралдарын айқындау;

- ресурстарға қажеттілікті анықтау.

3.10 Кәсіби қызмет саласын зерттеу шеңберінде құзыреттердің бастапқы тізбесін қалыптастыру үшін құжаттар талданады (отандық ұлттық біліктілік шеңберлерін, салалық біліктілік шеңберлерін және кәсіби стандарттарды қолдану тәжірибесі; МЖБС; лауазымдарға қойылатын біліктілік талаптары, жетекші шетелдік БББ ЖЖОКБҰ және т. б.).

3.11 Осы кәсіптік салада даярлаудың әрбір бағыты үшін құзыреттердің алдын ала тізбесі былайша қалыптастырылады:

– жалпы құзыреттер (мінез-құлық дағдылары мен жеке қасиеттер) анықталады;

– Кәсіби құзыреттіліктер анықталады (осы бағытқа тән теориялық білім және практикалық дағдылар).

3.12 Оқыту нәтижелері (ОН) оқу деңгейіне, кәсіптік стандарттардың талаптарына және (немесе) жұмыс берушілердің талаптарына / күтулеріне, сондай-ақ Университеттің даму стратегиясына бағытталған құзыреттерге байланысты тұжырымдалады.

3.13 ОН бағдарламаға бөлінетін академиялық кредиттердегі тиісті пәндердің еңбек сыйымдылығы БББ шеңберінде көлемді айқындау үшін негіз болады. БББ жалпы еңбек сыйымдылығы тиісті деңгейдегі МЖБС-да көрсетілгеннен кем болмауы тиіс. БББ міндетті түрде пәндер мен оқу нәтижелері арасындағы байланысты анықтауы керек.

3.14 БББ бойынша оқыту нәтижелері тиісті білім беру деңгейінің Дублиндік дескрипторлары негізінде айқындалады және құзыреттер арқылы көрсетіледі. Бұл ретте оқытудың бес негізгі нәтижесі ажыратылады:

- Білім және түсіну;
- Білім мен түсініктерді қолдану;
- Пайымдауды қалыптастыру;
- Коммуникативті қабілеттер;
- Оқу дағдылары немесе оқу қабілеттері.

3.15 Оқытудың әр нәтижесінде оның қол жетімділігін бағалау критерийлері болуы керек және өлшенуі керек. Бағалау критерийі "аяқталған әрекетті" сипаттауы керек, сәйкесінше критерийлер "біледі", "істей алады", "меңгерген" санаттарында қалыптасады:

"біледі" - оқу материалын қажетті ғылыми дәлдік пен толықтық дәрежесімен қайталайды және түсіндіреді;

"істей алады" - стандартты шешім алгоритмдерін көбейту негізінде типтік есептерді шешеді;

"меңгерген" - алған білімдері, дағдылары мен дағдылары негізінде, оларды

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	10-бет

типтік емес жағдайларда қолдана отырып, күрделі міндеттерді шешеді).

3.16 Бағдарламаны жобалау оқу пәндері үшін пререквизиттер мен постреквизиттерді көрсету арқылы ОН қалыптастыруға бағытталған пәндердің бағдарлама құрылымын және оқу тәртібін айқындауды көздейді.

3.17 ОН жетістіктерін бағалау әдістері мен құралдарын жобалау кезінде:

- нақты критерийлерге негізделген өлшенетін бағалау әдістерін қолдану;
- бағалау әдістері бағаланатын оқу нәтижелерімен сәйкес келуі керек;
- алынған бағалар білім алушылардың ОН-ны меңгеру деңгейін көрсетуі тиіс.

3.18 БББ іске асыру үшін ресурстарға қажеттілік білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарымен айқындалады.

3.19 **Білім беру бағдарламасының құрылымдық элементтерін нақтылау кезеңінде** БББ атауы мен мақсаты тұжырымдалады, БББ мазмұны жобаланады және оқыту стратегиялары анықталады.

3.20 Бағдарламаның атауы бағдарламаның мазмұнын көрсетуі керек, қысқа, нақты және ақпараттық болуы керек, сонымен қатар классификаторға сәйкес дайындық бағытына сәйкес келуі керек.

3.21 БББ мақсаты қысқаша, нақты тұжырымдалуы және білім алушылар алуы тиіс оқу нәтижелерін біріктіруі тиіс. БББ мақсаты критерийлерге сәйкес келуі керек - өзектілігі, нақтылығы, қол жетімділігі.

3.22 БББ мазмұны бағдарламаның модульдерін / оқу пәндерін анықтау арқылы жобаланады. БББ кәсіби функциялар контекстінде әзірленеді және мазмұны ұсынылған тәжірибе шеңберінде құзыреттілік мақсатына және оқу нәтижелеріне қол жеткізуге мүмкіндік беретін оқу пәндерінің тізімінен тұрады.

3.23 Пәннің қысқаша сипаттамасында пәннің мақсаты мен мазмұнын БББ бойынша оқыту нәтижелеріне қол жеткізудің индикаторы ретінде көрсету қажет. Пәннің сипаттамасында қандай да бір анықтамалар, дәрістерден, оқулықтардан үзінділер және т. б. болмауы тиіс.

3.24 Модульдер мен пәндердің тізбесі құзыреттері мен оқу нәтижелері контекстінде айқындалғаннан кейін кредиттердегі модульдер мен пәндердің еңбек сыйымдылығы айқындалады. Осы негізде пререквизиттер мен постреквизиттерді ескере отырып, білім беру бағдарламасының оқу жоспарының жобасы қалыптастырылады. Бұл ретте дайындық бағыты мен деңгейіне (оның ішінде циклдар мен компоненттерге) байланысты кредиттер саны бөлігінде МЖБС талаптарын сақтау қажет.

3.25 БББ құрылымдық элементтерін әзірлеу кезінде модульді / пәнді оқыту нәтижелерін тұжырымдауға ерекше назар аудару қажет.

3.26 Модуль /пән ОН - бұл білім алушы өзінің білімін, түсінігін, дағдыларын және/немесе құзыреттілігін көрсету үшін модуль/пәнді сәтті аяқтағаннан кейін не істей алуы керек. Модуль / пән ОН модульді/пәнді сәтті тапсыру үшін студентке қойылатын минималды талаптарды анықтайды.

3.27 Модуль / пән ОН оқытуға емес, білім алуға бағытталуы керек және олар

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	11-бет

оқытушының не қамтамасыз ете алатынын көрсетпейді, бірақ білім алушының не көрсете алатынын көрсетеді.

3.28 Модуль/пәндер туралы барлығы бағалануы керек. Сонымен қатар, ОН пәнін жазу кезінде пәннің модульге қалай енетінін, сондықтан ОН модулін тұжырымдау кезінде модуль жалпы бағдарламаға қалай енетінін қарастыру маңызды.

3.29 Оқыту стратегиясы оқытудың инновациялық әдістері мен ақпараттық технологияларды қолдануға бағытталуы керек.

3.30 Оқу пәнін әзірлеу кезінде оқытудың тиісті нәтижелеріне қол жеткізу және оларды барабар және әділ бағалау үшін оқыту нәтижелерін меңгеруді оқытудың және бағалаудың қандай әдістері жақсы екенін анықтау қажет.

3.31 Бағалау әдістері бағдарламада көрсетілген оқу нәтижелерінің өлшенуін қамтамасыз етуі тиіс.

3.32 **БББ әзірлеу сапасы** келесі параметрлер арқылы бағаланады:

- оқу нәтижелеріне толыққанды қол жеткізу үшін қажетті академиялық кредиттердің көлемін анықтау;
- білім алушылардың БББ-да көзделген оқу нәтижелерін меңгеруін бағалау әдістерінің барабарлығы;
- оқу процесі барысында білім алушылардың қызмет түрлерінің ОН әзірлеген сәйкестігі;
- осы БББ еңбек нарығында (ұлттық, өңірлік немесе жергілікті деңгейлерде) сұраныс.

4 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

4.1 БББ титулдық парақпен ресімделеді, онда хаттаманың нөмірі және Ғылыми кеңестің күні көрсетіледі, оның шешімімен құжат, Ғылыми кеңес төрағасының қолы және Университеттің мөрі бекітіледі.

4.2 Титул парағы (1-қосымша) келесі ақпаратты қамтиды:

- Бағдарлама деңгейі (бакалавриат, магистратура, докторантура);
- Кадрларды даярлау бағытының коды және атауы;
- Білім беру бағдарламалары тобының коды және атауы;
- Білім беру бағдарламасының коды және атауы;
- Қабылдау жылы;
- Оқу мерзімі;
- Біліктілік деңгейі.

4.3 Білім беру бағдарламасына келесі тұлғалар қол қояды:

- Әзірлеуші;
- Жұмыс беруші;
- Білім алушылар.

4.4 Білім беру бағдарламасы келесі алқалы органдармен қаралады және бекітуге ұсынылады:

- Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі комиссия (СҚК);
- Академиялық сапа жөніндегі кеңес (АСК),

хаттаманың нөмірін және алқалы органның отырысын өткізу күнін көрсете отырып, олардың төрағалары қол қояды.

4.5 Білім беру бағдарламасы мыналарды қамтиды:

- 1) Білім беру бағдарламасының паспорты;
- 2) Құзыреттер картасы / бейіні;
- 3) Білім беру бағдарламасының мазмұны (жұмыс оқу бағдарламасы);
- 4) Білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кесте;
- 5) Білім беру процесін ұйымдастыру (қабылдау үшін ерекше талаптар, оқу шарттары, дәреже беру, бағалау критерийі және т. б.);
- 6) Оқыту нәтижелеріне қол жеткізу матрицасы.

4.6 Білім беру бағдарламасының паспортына мынадай ақпарат кіреді (2-қосымша):

- Қолдану саласы;
- Білім беру бағдарламасының коды және атауы;
- Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету;
- БББ шеңберінде дайындық бейінінің картасы;
- БББ мақсаты;
- Білім беру бағдарламасының тұжырымдамасы;
- Түлектің біліктілік сипаттамасы;
- Берілген дәреже;
- Маман лауазымдарының тізбесі;
- Кәсіби қызмет саласы;
- Кәсіптік қызмет объектісі;
- Кәсіби қызметтің функциялары мен түрлері.

4.7 Құзыреттілік картасы / профилі осы пәндер бойынша құзыреттіліктің белгілі бір түрін және оқу нәтижелерін қалыптастыратын пәндерді көрсетеді.

4.8 Қалыптастырылатын құзыреттер:

- Жалпы кәсіби құзыреттер (ЖКҚ);
- Кәсіби құзыреттер (КҚ).

4.9 Оқыту (құзыреттілік) нәтижелері БББ бойынша да, әрбір модуль мен пән бойынша да қалыптастырылады.

4.10 БББ-да білім алушы осы бағдарламаны игеру нәтижесінде алатын құзыреттер жазылады.

4.11 Оқу нәтижелері бағдарламаның оқу жүктемесі шеңберінде түсінікті және қол жеткізуге тиіс.

4.12 Оқу нәтижелері студенттердің алған білімдері мен дағдыларын пайдалана отырып, құзыреттерді қолдану арқылы кәсіби функцияларды жүзеге асыра отырып, кәсіби қызмет пен жеке даму шеңберінде не істейтінін білдіру үшін белсенді етістіктен басталуы керек. Блум таксономиясының белсенді етістіктері әдетте тұжырымдау үшін қолданылады. Қолданылуы мүмкін етістіктердің шамамен тізімі осы Ереженің 3-қосымшасында келтірілген.

4.13 Білім беру бағдарламасының мазмұны модульдер, модуль пәндерінің коды мен атауы, цикл мен компонент, кредиттер көлемі, сабақ түрлері бойынша сағат көлемі және қорытынды бақылау нысаны көрсетілген жұмыс оқу бағдарламасы болып табылады. Модульдер оқу семестрлері бойынша бөлінеді.

4.14 Әрбір модуль екі немесе одан да көп пәндерді қамтиды және оның көлемі 8 немесе одан да көп ECTS кредиттерін құрайды. Кәсіптік практиканың түрлері, бітіру біліктілік жұмысын дайындау және қорғау оқу пәндері мен мақсаттардың өзара байланысы мен бірлігіне байланысты тиісті модульдерге енгізіледі, бұл ретте практиканың әртүрлі түрлері әртүрлі модульдерге енгізіледі.

4.15 Модульдер бөлінеді:

- Жалпы модульдер;
- Мамандық модульдері;
- Мамандандырудан тыс қосымша модульдер.

4.16 Жалпы модульдерге әлеуметтік-этикалық, мәдени, экономикалық және ұйымдастырушылық-басқарушылық сияқты жалпы білім беру құзыреттерін қалыптастыратын жалпы білім беретін пәндер циклінің (ЖБН) және базалық пәндердің (НП) пәндері кіреді.

4.17 НП циклдері және бейіндік пәндер (БП) пәндерін қамтитын мамандық модульдері нақты БББ шеңберінде жалпы кәсіби және арнайы құзыреттерді, сондай-ақ сыни ойлау, шығармашылық, белсенді өмірлік ұстаным және т. б. сияқты жалпы құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған.

4.18 Мамандандыру шеңберінен шығатын қосымша модульдерге мамандыққа жатпайтын және қосымша құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған пәндер циклдері кіреді - ақпараттық технологиялар, шет тілдері және т. б.

4.19 Білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кесте курстар мен семестрлер бөлінісінде оқытылатын модульдердің, пәндердің санын және кредиттердің көлемін көрсетеді.

4.20 БББ "Білім беру процесін ұйымдастыру" бөлімінде:

- білім алушыларды осы БББ-ға қабылдау үшін ерекше талаптар;
- алдыңғы оқытуды және бейресми оқыту нәтижелерін тану шарттары;
- дәреже беру талаптары мен ережелері;
- түлектердің кәсіби профилі;
- оқу нәтижелерін бағалау критерийлері;

- білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі, оларды дәстүрлі бағалау шкаласына және ECTS-ке ауыстыра отырып.

4.21 Оқыту нәтижелеріне қол жеткізу матрицасы игерілетін кредиттер мен қалыптастырылатын оқыту нәтижелері көрсетілген БББ пәндерінің қысқаша сипаттамасы болып табылады.

5 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН БЕКІТУ РӘСІМІ

5.1 Университетте БББ ашу туралы шешімді осы БББ бойынша оқуды жоспарлайтын кафедра қабылдайды. Кафедраның ПОҚ-нан тұратын жаңа БББ әзірлеу жөніндегі комиссия құрылады.

5.2 Білім беру бағдарламасы міндетті түрде жұмыс берушілердің сараптамасынан өтеді, онда жұмыс беруші білім беру бағдарламасын әзірлеу және жаңарту үшін ұсыныстар бере алады.

5.3 Жұмыс берушілермен келісілген БББ жобасы кафедра отырысында талқылауға шығарылады.

5.4 Кафедраның ұсынысы бойынша БББ жобасы факультеттің сапаны қамтамасыз ету жөніндегі комиссиясының (СҚК) қарауына енгізіледі, онда жобаны академиялық сапа жөніндегі кеңестің (АСК) талқылауына енгізу туралы шешім қабылданады.

5.5 Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі комиссиялардың отырыстарында қолданыстағы БББ-ға өзгерістер енгізу мәселелері де талқыланады. БББ пысықтау және өзгерту туралы ұсыныстарды ПОҚ, білім алушылар, жұмыс берушілер, түлектер және басқа да мүдделі тұлғалар енгізе алады.

5.6 Енгізілген ұсыныстар негізінде кафедра БББ жобасын әзірлейді, ол кафедра отырысына талқылауға шығарылады.

5.7 Кафедра ұсынған БББ СҚК отырысында талқылауға ұсынылады.

5.8 Жұмыс берушілермен келісілген СҚК оң шешімімен БББ жобасы академиялық сапа жөніндегі кеңеске (АСК) талқылауға шығарылады.

5.9 АСК ұсынымы бойынша бекіту үшін БББ әзірлеген Университеттің Ғылыми кеңесіне шығарылады.

5.10 БББ Ғылыми кеңесі бекіткен Университеттің іске асырылып жатқан білім беру бағдарламаларының тізбесіне енгізіледі және жаңа БББ-ны тізілімге енгізу туралы ҚР ҒЖБМ ЖБДҰО-қа электрондық өтініш беріледі.

5.11 БББ ЖБДҰО сараптамасынан өтеді, оның нәтижелері бойынша БББ пысықталады және Тізілімге енгізу үшін қайта жіберіледі.

5.12 ЖБДҰО оң шешімі болған жағдайда білім беру бағдарламасы тізілімге енгізіледі.

6 БББ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ САЯСАТЫ

6.1 БББ әзірлеу сапасын бақылау мақсатында бағдарлама мерзімді түрде сапаны бағалау және жұмыс берушілердің өкілдерімен келісу рәсімінен өтуі тиіс.

6.2 БББ сапасын қамтамасыз ету үшін осы бағдарламаны іске асыратын құрылымдық бөлімше жауапты болады.

6.3 Білім беру бағдарламаларының сапасын бақылау және жетілдіру мақсатында білім беру бағдарламасының сапасын бағалау және тану рәсімдері жүргізіледі, олар:

- сыртқы;
- ішкі;
- жанама.

6.4 Білім беру бағдарламасының сапасын сырттай бағалау мен танудың негізгі рәсімдері:

- Аккредиттеу ұйымдарын аккредиттеудің тиісті стандарттарына сәйкес БББ сапасын тану. БББ аккредиттеудің бір немесе бірнеше түрі болуы мүмкін немесе аккредиттелмеген болуы мүмкін.

- Білім беру бағдарламаларын сертификаттау-білім беру бағдарламаларының сапалық сипаттамаларының сертификаттаушы ұйымның белгілі бір сапа стандарттарына сәйкестігін анықтау рәсімі.

- Білім беру бағдарламаларының Халықаралық сараптамасы-осы БББ іске асырылатын ғылыми-білім беру саласындағы танымал және беделді халықаралық сарапшылардың БББ сапасын бағалау рәсімі.

- Білім беру бағдарламасының жекелеген элементтерін сараптау-білім беру бағдарламасының жекелеген элементтерінің сапасын бағалау рәсімі таңдалған сараптама саласында танылған және беделді сарапшылар; мұндай сараптаманың объектілері оқу жоспарлары, оқу пәндерінің бағдарламалары, практикаларды ұйымдастыру, элективті пәндер каталогтары, талап етілетін білім беру нәтижелері және олардың түлектері мен білім алушыларының нақты БББ-на қол жеткізу деңгейі, түлектерді даярлау сапасы болуы мүмкін еңбек нарығы және т.б.

6.5 Білім беру бағдарламасының сапасын ішкі бағалаудың негізгі рәсімдері:

- білім беру бағдарламасының өзін-өзі тексеруі;
- білім беру бағдарламасының ішкі аудиті;
- әкімшілік тексерулер;
- бағалаудың жанама нысандары.

6.6 Білім беру бағдарламасының өзін-өзі тексеруі сапаны сырттай бағалау (аккредиттеу, халықаралық сараптама) рәсімдері шеңберінде де, сапаны бақылаудың жоспарлы рәсімдері мақсатында СҚК бастамасы бойынша да жүргізілуі мүмкін.

6.7 СҚК шешімі бойынша БББ өзін-өзі тексеруді жүргізу және есепті дайындау үшін комиссия тағайындалады (осы бағдарламаны іске асыратын ПОҚ қатарынан 3-5 адамнан, жұмыс берушілердің, білім алушылардың және

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	16-бет

(мүмкіндігінше) оның түлектерінің өкілдері.

6.8 Жүргізілген өзін-өзі тексеру нәтижелері өзін-өзі тексеру нәтижелері туралы есеп нысанында ресімделеді және СҚК отырысында бекітіледі. Есепте БББ сапасы туралы қорытындылар және қажет болған жағдайда БББ-на өзгерістер енгізу, БББ жаңғырту және/немесе өзге де басқарушылық шешімдер қабылдау жөніндегі ұсыныстарды қоса алғанда, оны жетілдіру жөніндегі ұсыныстар қамтылуға тиіс.

6.9 Білім беру бағдарламасының ішкі аудиті-Университет тарапынан әртүрлі элементтердің сапасын және білім беру бағдарламаларының есептілігін тексеру рәсімдері. Ішкі аудит пәндері білім беру бағдарламасының сыртқы бағалау рәсімдеріне дайындығы болуы мүмкін; БББ шеңберіндегі әртүрлі құжаттардың сапасы (мысалы, силлабустар, жұмыс оқу жоспарлары және жеке оқу жоспарлары, практика бағдарламалары, бағалау құралдары қорлары және т. б.); БББ шеңберінде қажетті құжаттаманың болуы және толықтығы және т. б.

6.10 Әкімшілік тексерулер-қолданыстағы талаптар мен нормаларға сәйкестігін анықтау мақсатында білім беру бағдарламасын іске асыру шеңберінде негізгі процестерді жүзеге асыру сапасын тексеру рәсімдері; мысалы, әкімшілік тексерудің мәні кафедраның қызметі, БББ шеңберінде жекелеген элементтерді (оқу пәндерін, практикаларды) іске асыру, жекелеген оқытушылардың білім алушылармен байланыс жұмысы және т. б. болуы мүмкін.

6.11 Тексерулерді Академиялық мәселелер жөніндегі қызмет (АМК), СМЖ және стратегиялық жоспарлау бөлімі және оларға жүктелген функцияларға сәйкес Университеттің басқа да құрылымдық бөлімшелері жүргізе алады.

6.12 БББ сапасын бағалау мен танудың жанама нысандары БББ түлектері мен білім алушыларын даярлау сапасын бағалаудың әртүрлі рәсімдері мен нысандары болып табылады. Оларға мыналар жатады:

- студенттердің оқу жетістіктерін сырттай бағалау;
- БББ түлектерін кәсіби сертификаттау;
- пәндік олимпиадаларға, ғылыми-зерттеу жұмыстарының конкурстарына және т. б. қатысу.;
- конференцияларға, фестивальдерге қатысу;
- білім алушылар мен БББ түлектерінің ғылыми, шығармашылық кәсіби сыйлықтар алуы;
- мансап траекториясын зерттеу және түлектерді жұмысқа орналастыру және т. б.

7 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ САПАСЫН БАҒАЛАУ

7.1 Университеттің білім беру бағдарламалары мерзімімен сапаны бағалаудан өтуі керек.

7.2 БББ-да мәлімделген түйінді құзыреттерге қол жеткізу және олардың

МЖБС талаптарына сәйкестігі тұрғысынан БББ-на мазмұндық талдау БББ-ның ҚР Заңнамасы мен ішкі нормативтік құжаттардың (ІНК) талаптарына сәйкестігіне сараптама жүргізу жолымен жүргізіледі.

7.3 Материалдық және адами ресурстардың көлемі мен сапасының білім беру бағдарламасының сапасына әсерін бағалау жүргізіледі, олардың жеткіліктілігіне талдау жүргізіледі.

7.4 Білім беру бағдарламасына сұраныс дәрежесін бағалау жұмыс берушілер мен БББ түлектерінің көзқарасы бойынша білім беру нәтижелерін бағалауды талап етеді. Мұндай бағалау процедурасы жұмыс берушілер мен түлектердің сауалнамасы (сауалнама, сұхбат, әлеуметтанулық зерттеу және т. б.) болып табылады.

7.5 Оқу нәтижелеріне қанағаттану сапасы БББ білім алушыларына сауалнама жүргізу нәтижесінде анықталуы мүмкін.

7.6 Білім алушыларға, жұмыс берушілерге және түлектерге жылына кемінде бір рет оқыту сапасы мәселелері бойынша сауалнама жүргізу ұсынылады.

7.7 БББ-н мазмұнды талдау, нарықтың қажеттіліктерін және қолда бар материалдық және адами ресурстарды талдау нәтижелеріне сүйене отырып, БББ-н жаңарту қажеттілігі туралы шешім шығара алады. Талдау нәтижелері мұқият тыңдалады.

7.8 БББ барлық компоненттер бөлігінде (50% дейін) жаңартылуы мүмкін және білім беру бағдарламасының тиісті құрылымдық элементтерінде (оқу жоспары, құзыреттер, пәндер силлабустары, практика бағдарламалары және т. б.) көрсетіледі.

7.9 Жаңартылған БББ бекітудің және Тізілімге енгізудің стандартты рәсімінен өтеді.

7.10 Білім беру бағдарламасының мазмұнын толық қайта қарау:

- басшылықтың бастамасы бойынша өзін-өзі бағалау немесе білім алушыларды қабылдау динамикасын талдау нәтижесінде оның сапасы туралы қанағаттанарлықсыз қорытындылар болған жағдайда;

- түлектердің сапасы туралы қанағаттанарлықсыз қорытындылар болған жағдайда құрылымдық бөлімшенің бастамасы бойынша;

- қабылдау комиссиясының бастамасы бойынша талапкерлерді қабылдау болмаған кезде;

- сапаны бағалаудың әртүрлі рәсімдерінің нәтижелері бойынша білім беру бағдарламасының жеткіліксіз Жжоғары сапасы туралы қорытындылар болған кезде;

- БББ іске асырылатын кәсіптік салада болған өзгерістерді, сондай-ақ білім беру қызметтері нарығындағы немесе еңбек нарығындағы өзгерістерді есепке алу мақсатында әзірлеушілердің бастамасы бойынша.

 КАЗАХ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	18-бет

8 БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН ЖАБУ

8.1 Білім беру бағдарламасы Университет жүзеге асыратын білім беру бағдарламаларының тізімінен шығарылуы мүмкін:

- кафедраның бастамасы бойынша;
- 3 жыл ішінде білім беру бағдарламасына талапкерлерді қабылдау болмаған жағдайда;
- мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптары өзгерген жағдайда;
- екі және одан да көп БББ бір және басқа түрлендірген жағдайда;
- егер БББ сапасын сыртқы немесе ішкі бағалау рәсімдерінің кез келгені нәтижесінде іске асырылатын БББ сапасының төмендігі туралы қорытынды алынған жағдайда.

8.2 Екі немесе одан да көп БББ-н біреуіне түрлендіру кезінде біріккен білім беру бағдарламасы жаңа ретінде әзірленеді және бекітуден өтеді, ал бұған дейін болған жекелеген білім беру бағдарламаларына талапкерлерді қабылдау тоқтатылады. Соңғы курсты аяқтағаннан кейін қабылданған білім алушылар БББ Университет іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізбесінен шығарылады.

8.3 3 жыл ішінде білім беру бағдарламасына талапкерлерді қабылдаудың болмауы немесе екі және одан да көп БББ-н біреуіне айналдыру және іске асырылатын БББ-ның сапасыздығы туралы қорытынды себептері бойынша бағдарлама жабылған жағдайда, СҚК хаттамалық шешімі Ғылыми кеңеске ұсынылады.

8.4 Ғылыми кеңестің отырысында БББ жабу мақұлданған кезде БББ-н Университеттің іске асырылатын бағдарламаларының тізбесінен алып тастау туралы шешім шығарылады. Іске асырылатын бағдарламалардың жаңартылған тізбесін Ғылыми кеңес бекітеді.

8.5 Университеттің іске асырылатын бағдарламаларының тізбесінен БББ алынып тасталғаннан кейін АМҚ жоюдың негізін көрсете отырып, БББ-н Тізілімнен шығару туралы Тізілімге электрондық өтініш береді. Өтінімге БББ алып тастау туралы шешім (Ғылыми кеңес отырысының хаттамасынан үзінді) қоса беріледі.

8.6 БББ жабылған және қызмет түрі және (немесе) қызметтің кіші түрі ретінде даярлаудың осы бағыты бойынша даярлықты лицензияланатын қызметтер тізбесінен алып тастаған жағдайда, даярлау бағыты бойынша лицензияға қосымшаның қолданылуы тоқтатылады. Лицензияға қосымшаның қолданылуы тоқтатылған кезде Университет он жұмыс күні ішінде лицензияға қосымшаны лицензиарға қайтаруға міндетті.

КАЗАХ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

2-нұсқа:
28.12.2023

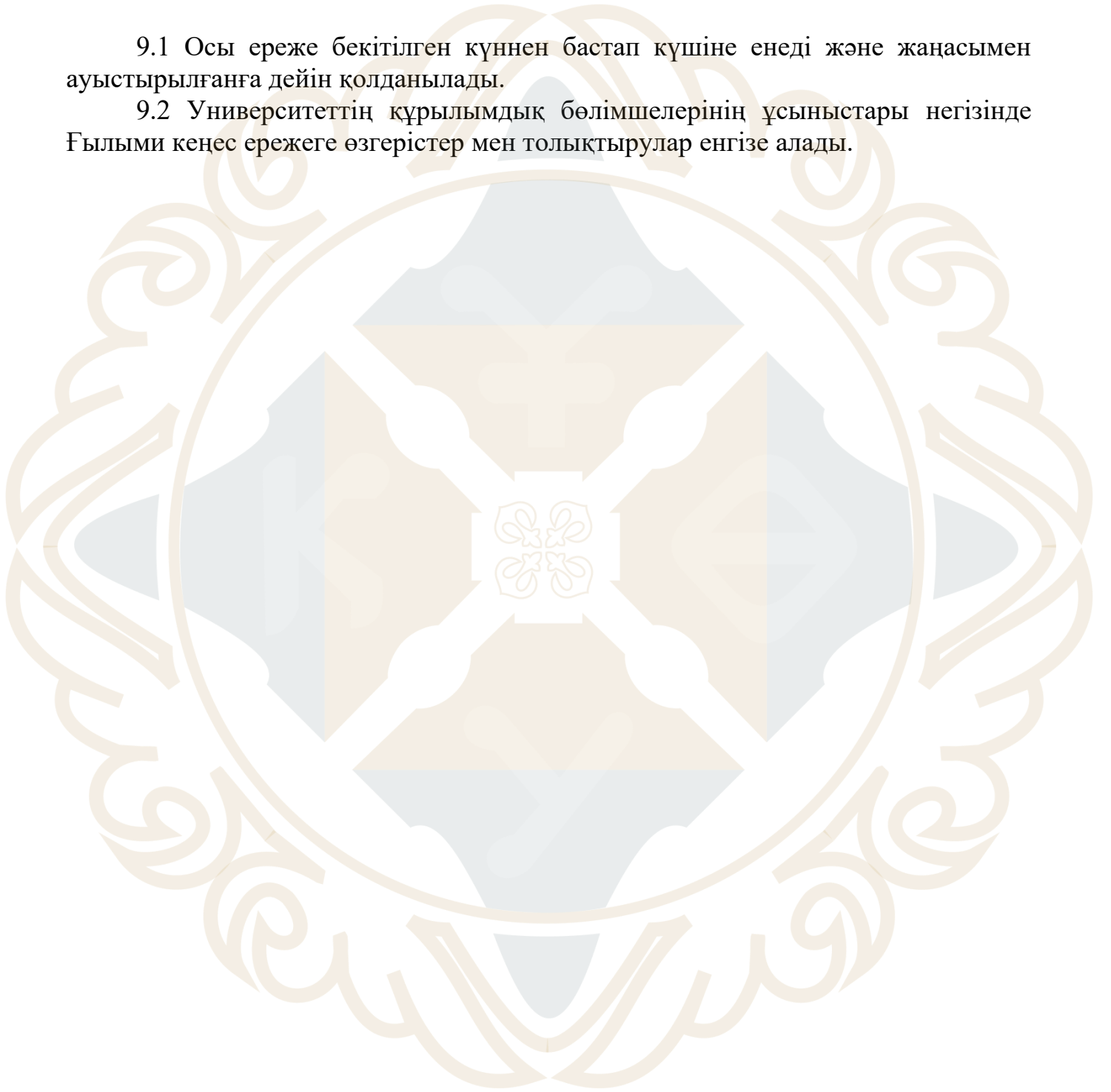
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

19-бет

9 ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

9.1 Осы ереже бекітілген күннен бастап күшіне енеді және жаңасымен ауыстырылғанға дейін қолданылады.

9.2 Университеттің құрылымдық бөлімшелерінің ұсыныстары негізінде Ғылыми кеңес ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізе алады.

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	20-бет

1-қосымша-Титул парағын безендірудің мысалы

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНІҢ
«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

БЕКІТІЛДІ

Ғылыми кеңестің 2023 ж. 26 сәуір

№ 4 хаттамасының шешімі

Ғылыми кеңестің төрағасы

_____ Мусахаджаева А.К.

**БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА
EDUCATION PROGRAM**

Бағдарлама деңгейі / Уровень программы / Program Level: Бакалавриат/ Бакалавриат / Bachelor degree

**Кадрларды дайындау бағытының атауы және коды:
Код и наименование направления подготовки кадров:
Code and names of areas of training:**

6B021 - Өнер
6B021 - Искусство
6B021 – Arts

**Білім беру бағдарламалары топтарының коды және атауы:
Код и наименование группы образовательных программ:
Code and name of the group of educational programs:**

V023 - Режиссура, арт-менеджмент
V023 - Режиссура, арт-менеджмент
V023 – Directing, art-management

**Білім беру бағдарламасының атауы және коды
Код и наименование образовательной программы
Code and name of education programme**

**6B02106 – Арт-менеджмент
6B02106 – Арт-менеджмент
6B02106 – Art-management**

2023 жылғы қабылдау/ Прием 2023 года/ 2023 ADMISSION

**Оқытудың типтік мерзімі:
Типичный срок обучения:
Typical period of study:**

4 жыл
4 года
4 years

Біліктілік деңгейі / Уровень квалификации / Qualification level: 6 ҰБШ, 6 ЕБШ / 6 НРК, 6 ЕРК / 6 NQF, 6 EQF

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	21-бет

ӘЗІРЛЕГЕН / РАЗРАБОТАНА / DESIGNED

_____	Кафедра меңгерушісі / Заведующий кафедрой / Head of chair	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)		(подпись/қолы/signature)
_____	_____	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)	(Жұмыс орны, лауазымы/Место работы, должность/Place of work, position)	(подпись/қолы/signature)
		(дата/күні/date)

КЕЛІСІЛДІ / СОГЛАСОВАНО / AGREED

Жұмыс беруші /

Работодатель/ Employer

_____	_____	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)	(Жұмыс орны, лауазымы /Место работы, должность/Place of work, position)	(подпись/қолы/signature)
		(дата/күні/date)

Білім алушы /

Обучающийся/ Student

_____	_____	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)	(Оқу орны, курс/Место учебы, курс/Place of study, course)	(подпись/қолы/signature)
		(дата/күні/date)

ҚАРАСТЫРЫЛДЫ / РАССМОТРЕНО / CONSIDERED

Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі комиссияның отырысында / На заседании комиссии по обеспечению качества / At the meeting of Quality Assurance Commission

Күні / дата / date 28.03.2023 № 4 хаттама / протокол № 4 / Record № 4

**Төраға / Председатель /
Chairperson**

_____	_____	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)	(подпись/қолы/signature)	(дата/күні/date)

ҰСЫНЫЛДЫ / РЕКОМЕНДОВАНО / RECOMMENDED

Академиялық сапа жөніндегі Кеңес отырысында / На заседании Совета по академическому качеству / At the meeting of Academic Quality Council

Күні / дата / date 2023 жыл 19 сәуір / 19 апреля 2023 года/ 19th of April, 2023 № 4 хаттама / протокол № 4/ Record № 4

**Төраға / Председатель /
Chairperson**

_____	_____	_____
(Аты-жөні/ФИО/Name)	(подпись/қолы/signature)	(дата/күні/date)

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	22-бет

2-қосымша – Білім беру бағдарламасының паспортын рәсімдеу мысалы

**Білім беру бағдарламасының паспорты/ Паспорт образовательной программы /
Passport of Education Program**

Қолдану саласы Область применения Application area	Білім беру бағдарламасы «Арт-менеджмент» білім беру бағдарламасын жүзеге асыру үшін өнер бакалаврларын дайындауға арналған. Образовательная программа предназначена для подготовки бакалавров искусства для реализации образовательной программы «Арт-менеджмент». The educational program is designed to train bachelors of Arts for the implementation of the educational program “Art-management”.
Білім беру бағдарламасының коды мен атауы Код и наименование образовательной программы The code and name of education program	6B02106 – Арт-менеджмент 6B02106 – Арт-менеджмент 6B02106 – Art-management
Нормативтік-құқықтық қамтылуы Нормативно-правовое обеспечение The regulatory and legal support	Қазақстан Республикасының «Білім» туралы заңы https://online.zakon.kz Жоғары білім МЖББС (20.07.2022 № 2) Жоғарғы және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік ережелері (30.10.2018 № 595) Кредиттік технология бойынша оқу үрдісін ұйымдастыру ережелері (12.10.2018 № 563) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды дайындау бағыттарының сыныптауышын бекіту туралы (13.10.2018 ж. № 569) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 11 мамырдағы № 130 Қазақстан Республикасының азаматтарының ұлттық жіктемесі. Закон РК «Об образовании» https://online.zakon.kz ГОСО высшего образования (20.07.2022 № 2) Типовые правила деятельности организаций образования, реализующих образовательные программы высшего и (или) послевузовского образования (30.10.2018 г. №595) Правила организации учебного процесса по кредитной технологии обучения (12.10.2018 г. № 563) Классификатор направлений подготовки кадров с высшим и послевузовским образованием (13.10.2018 г. № 569) Национальный классификатор профессий РК от 11.05.2017, № 130. Law “On Education” of the Republic of Kazakhstan https://online.zakon.kz State General Education Standard of higher education (July 20, 2022, No. 2) Standard rules for the activities of educational organizations that implement educational programs of higher and (or) postgraduate education (October 30, 2018, No. 595) Rules for the Organization of the Educational Process on Credit

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	23-бет

	Technology of Education (October 12, 2018, No. 563) Classifier of Areas of Training with Higher and Postgraduate Education (October 13, 2018 No. 569) The National Classifier of Professions of the Republic of Kazakhstan dated November 05, 2017, No. 130.
Білім беру бағдарламасы аясында дайындау бейінінің картасы / Карта профиля подготовки в рамках образовательной программы / Profile map of education program	
ББ мақсаты Цель ОП Objective of EP	<p>«Арт-менеджмент» білім беру бағдарламасының мақсаты - дамыған тұлғаны тәрбиелеуге, практикалық дағдылары мен көшбасшылық қасиеттері бар, оқу процесіне оқытудың инновациялық технологияларын енгізу арқылы жоғары білімі бар мамандардың сапасына қойылатын қазіргі заманғы талаптарға жауап беретін бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауға бағытталған білімді іске асыру.</p> <p>Цель образовательной программы «Арт-менеджмент» - реализация образования, направленного на воспитание развитой личности, подготовку конкурентноспособных специалистов, обладающих практическими навыками и лидерскими качествами, отвечающих современным требованиям к качеству специалистов с высшим образованием, путем внедрения в учебный процесс инновационных технологий обучения.</p> <p>The aim of the educational program «Art Management» is the implementation of education aimed at educating a developed personality, training competitive specialists with practical skills and leadership qualities that meet modern requirements for the quality of specialists with higher education by introducing innovative learning technologies into the educational process.</p>
Білім беру бағдарламасының тұжырымдамасы Концепция образовательной программы The concept of education program	<p>Ұсынылған бағдарлама ЖОО-да оқуды аяқтайтын тұлғалардың дайындық деңгейіне қойылатын негізгі Мемлекеттік талаптарды қамтиды және студенттердің практикалық, шығармашылық және ғылыми-зерттеу қызметінде қажетті кәсіби қасиеттерді ЖББП, БП, ПП циклдерінен тұрады.</p> <p>Предлагаемая программа сочетает в себе основные государственные требования к уровню подготовленности лиц, завершающих обучение в вузе и состоит из следующих циклов: ООД, БД и ПД для приобретения студентами профессиональных качеств, необходимых в практической, творческой и научно-исследовательской деятельности.</p> <p>The proposed program combines the basic state requirements for the level of training of persons completing their studies at the University and consists of the following cycles: GS, BS and PS, for the acquisition of professional qualities necessary for students in practical, creative and research activities.</p>
Түлектің біліктілік сипаттамасы/Квалификационная характеристика выпускника / Graduate Qualification Characteristics	
Берілетін дәреже Присуждаемая степень Awarded degree	<p>«6B02106 – Арт-менеджмент» білім беру бағдарламасы бойынша өнер бакалавры</p> <p>Бакалавр искусства по образовательной программе «6B02106 – Арт-менеджмент»</p>

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

2-нұсқа:
28.12.2023

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

24-бет

	Bachelor of Arts on the education program «6B02106 – Art-management»
Маманның лауазымдарының тізімдері Перечень должностей специалиста List of Specialist's Positions	Арт-менеджер, мәдени-ағарту ұйымдарының қызметкері; бақ жүйесіндегі мәдени үдерістердің шолушысы. Арт-менеджер, работник культурно-просветительских организаций; обозреватель культурных процессов в системе СМИ. Art manager, employee of cultural and educational organizations; observer of cultural processes in the media system.
Кәсіби қызмет саласы Область профессиональной деятельности Area of Professional Activity	Мәдениет және өнер, мемлекеттік жергілікті басқару, БАҚ, жарнама. Культура и искусство, государственное местное управление, СМИ, реклама Culture and art, state local government, mass media, advertising.
Кәсіби қызмет объектісі Объект профессиональной деятельности Object of Professional Activity	Концерттік ұйымдар, театр, мұражай, БАҚ, PR-агенттіктер, Event-агенттіктер. Концертные организации, театр, музей, СМИ, PR-агентства, Event-агентства. Concert organizations, theater, museum, mass media, PR agencies, Event agencies.
Кәсіби қызмет функциялары Функции и виды профессиональной деятельности Functions of Professional Activity	Кәсіби қызметтің функциялары: - ұйымдастырушылық-басқарушылық; - ақпараттық-аналитикалық; - кәсіпкерлік; - көркем-шығармашылық. Кәсіби қызмет түрлері: <i>ұйымдастыру-басқару қызметі:</i> - әлеуметтік-мәдени сала, демалыс және рекреация индустриясы мекемелерінің, ұйымдары мен бірлестіктерінің қызметін ұйымдастыруға қатысу; -әлеуметтік-мәдени қызмет саласында және интернет кеңістікте менеджмент пен маркетингті жүзеге асыру; - мәдениет және өнер саласындағы мемлекеттік реттеудің принциптері мен құралдары; - мәдени-демалыс бағдарламаларын жасау, халықтың әлеуметтік-мәдени қызметінің әртүрлі нысандарын ұйымдастыру және өткізу (фестивальдар, конкурстар, байқаулар, Мерекелер, әлеуметтік-мәдени анимация және рекреация бағдарламалары, көрмелер); - іскерлік қарым-қатынас нормалары мен құндылықтарын практикалық іске асыру туралы білімді меңгеру; - жанжалдардың туындауының алдын алу және болдырмау; - уақытты ұйымдастыру және пайдалану әсерін арттыру (time management) <i>ақпараттық-талдау қызметі:</i> - әр түрлі жобаларды іске асыру кезінде және өзінің шығармашылық қызметінде ақпараттық жүйелерді таныстыру және қолдану; - жобалардың тиімділігі мен сапасын бағалау;

- ақпараттық-талдау қызметінің нәтижелері бойынша есептер дайындау;
- басқару шешімдерінің тиімділігін бағалау;
- ұйымдарда дағдарыстың туындау тәуекелін болдырмау және төмендету бойынша дағдыларды игеру;
- жарнамалық компанияны, PR-акцияларды ұйымдастыру, медиажоспарлау, бренд имиджін басқару және оны промоушен *кәсіпкерлік қызмет:*
- жаңа бизнес құрудың бизнес-жоспарларын әзірлеу;
- шоу-бизнес саласында кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру;
- қаржыны есептеу және іс-шаралар бюджетін құру;
- бағалау қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттарды білу;
- авторлық және сабақтас құқықтар саласындағы заңнаманың негізгі ережелерін білу;
- сапалы нәтижелерді уақтылы алуға, тәуекелдерді анықтауға, ресурстарды тиімді басқаруға, заманауи инновациялық технологияларды пайдалана отырып, оны іске асыруға дайындыққа бағытталған Жобаны басқарудың заманауи әдістерін пайдалану мүмкіндігі;
- көркем-шығармашылық қызмет:*
- мәдениет мекемелерінде, мәдениет және демалыс саябақтарында, ғылыми-әдістемелік орталықтарда, бос уақытты өткізу, қосымша білім беру орталықтарында көркем-шығармашылық қызметті ұйымдастыру;
- әлеуметтік-мәдени технологияларды (мәдени-ағарту, мәдени сақтау, мәдени-демалыс, рекреациялық және т. б.) іске асыратын мәдениет мекемелерінің көркемдік-шығармашылық қызметінің мақсаттары мен басымдықтарын әзірлеу;
- балаларға қосымша білім беру мекемелерінің, жалпы білім беру мекемелерінің мәдени-тәрбие жұмысына ықпал ету.

Функции профессиональной деятельности:

- организационно-управленческая;
- информационно-аналитическая;
- предпринимательская;
- художественно-творческая.

Виды профессиональной деятельности:

организационно-управленческая деятельность:

- участие в организации деятельности учреждений, организаций и объединений социально-культурной сферы, индустрии досуга и рекреации;
- осуществление менеджмента и маркетинга в сфере социально-культурной деятельности и в интернет пространства;
- принципы и инструменты государственного регулирования в сфере культуры и искусства;
- продюсирование культурно-досуговых программ, организация и проведение различных форм социально-культурной деятельности населения (фестивали, конкурсы, смотры, праздники, программы социально-культурной анимации и рекреации, выставки);
- овладение знаниями о практической реализации норм и ценностей делового общения;
- профилактика и предотвращения возникновения конфликтов;
- организация времени и повышения эффекта использования (time management)

информационно-аналитическая деятельность:

- ознакомление и применение информационных систем в своей творческой деятельности и при реализации различных проектов;
- оценка эффективности и качества проектов;
- подготовка отчетов по результатам информационно-аналитической деятельности;
- оценка эффективности управленческих решений;
- приобретение навыков по предотвращению и снижению риска возникновения кризиса в организациях;
- организация рекламной компании, PR-акций, медиапланирование, управление имиджем бренда и его промоушен

предпринимательская деятельность:

- разработка бизнес-планов создания нового бизнеса;
- организация предпринимательской деятельности в сфере шоу-бизнеса;
- просчитывать финансы и составлять бюджет мероприятий;
- знание нормативно-правовых документов регламентирующих оценочную деятельность;
- знание основных положений законодательства в области авторских и смежных прав;
- способность использовать современные методы управления проектом, направленные на своевременные получение качественных результатов, определение рисков, эффективное управление ресурсами, готовностью к его реализации с использованием современных инновационных технологий;

художественно-творческая деятельность:

- организация художественно-творческой деятельности в учреждениях культуры, парках культуры и отдыха, научно-методических центрах, центрах досуга, дополнительного образования;
- разработка целей и приоритетов художественно-творческой деятельности учреждений культуры, реализующих социально-культурные технологии (культурно-просветительные, культуроохранные, культурно-досуговые, рекреативные и др.);
- содействие культурно-воспитательной работе учреждений дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждений.

Functions of professional activity:

- organizational and managerial;
- information and analytical;
- entrepreneurial;
- artistic and creative.

Types of professional activity:

organizational and managerial activities:

- participation in the organization of the activities of institutions, organizations and associations of the socio-cultural sphere, the leisure and recreation industry;
- implementation of management and marketing in the field of socio-cultural activities and in the Internet space;
- principles and instruments of state regulation in the field of culture and art;
- production of cultural and leisure programs, organization and holding of various forms of socio-cultural activities of the population (festivals, contests, shows, holidays, programs of socio-cultural animation and recreation, exhibitions);

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

2-нұсқа:
28.12.2023

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

27-бет

- mastering knowledge about the practical implementation of norms and values of business communication;
 - prevention and prevention of conflicts;
 - organization of time and increase of the use effect (time management)
- information and analytical activities:*
- familiarization and application of information systems in their creative activities and in the implementation of various projects;
 - evaluation of the effectiveness and quality of projects;
 - preparation of reports on the results of information and analytical activities;
 - evaluation of the effectiveness of management decisions;
 - acquisition of skills to prevent and reduce the risk of a crisis in organizations;
 - organization of an advertising company, PR campaigns, media planning, brand image management and promotion
- business activities:*
- development of business plans for the creation of a new business;
 - organization of entrepreneurial activity in the field of show business;
 - calculate finances and make a budget for events;
 - knowledge of regulatory and legal documents regulating evaluation activities;
 - knowledge of the main provisions of legislation in the field of copyright and related rights;
 - the ability to use modern project management methods aimed at timely obtaining high-quality results, risk identification, effective resource management, readiness for its implementation using modern innovative technologies;
- artistic and creative activity:*
- organization of artistic and creative activities in cultural institutions, parks of culture and recreation, scientific and methodological centers, leisure centers, additional education;
 - development of goals and priorities of artistic and creative activities of cultural institutions implementing socio-cultural technologies (cultural and educational, cultural protection, cultural and leisure, recreational, etc.);
 - promotion of cultural and educational work of institutions of additional education of children, general education institutions.

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	2-нұсқа: 28.12.2023
	БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	28-бет

3-қосымша - Оқу нәтижелерін тұжырымдау кезінде қолдануға болатын етістіктердің шамамен тізімі

Білімді ашу үшін қолдануға болатын етістіктер:

Анықтау, сипаттау, санау, табу, байланыстыру, бекіту, жазу, өлшеу, салыстыру, қайта қарау, шығару, анықтау, көрсету, атау.

Түсінікті ашу үшін қолдануға болатын етістіктер:

Жалпылау, сипаттау, салыстыру, жіктеу, салыстыру, түрлендіру, талқылау, ажырату, анықтау, бағалау, түсіндіру, тұжырымдау, мысалдар келтіру, түсіндіру, аудару, білдіру, иллюстрациялау, талқылау, Болжау, ұсыну, таңдау.

Шеберлікті ашу үшін қолдануға болатын етістіктер пайдалану:

Қолдану, бағалау, өзгерту, таңдау, көрсету, ашу, есептеу, түсіндіру, иллюстрациялау, болжау, дайындау, өндіру, байланыстыру, көрсету, шешу, зерттеу, тексеру, есептеу, құру, өзгерту, санаттау, тәжірибе жасау, шешу.

Шеберлікті ашу үшін қолдануға болатын етістіктер талдау:

Талдау, бөлу, жіктеу, ретке келтіру, салыстыру, қорытындылау, қарама-қарсы қою, сынау, диагностикалау, түсіндіру, біріктіру, саралау, ажырату, зерттеу, Ақтау, қорытынды жасау.

Шеберлікті ашу үшін қолдануға болатын етістіктер синтездеу:

Санау, бекіту, қосу, құрастыру, қорытындылау, жасау, алу, тұжырымдау, тұжырымдау, жалпылау, орнату, түрлендіру, біріктіру, ретті өзгерту, ұйымдастыру, жоспарлау, ұсыну, ойлап табу, қайта құру, есеп беру, қайта қарау, таңдау, жалпылау, синтездеу, оқыту, айту.

Бағалау дағдыларын ашу үшін қолдануға болатын етістіктер:

Бағалау, құнын анықтау, шешу, анықтау, рейтинг, ұсыну, сайлау, ажырату, таңдау, салыстыру, қорытындылау, сынау, қорғау, бағалау, растау, рейтингтер жасау, жалпылау.

Мәселелерді шешу дағдыларын ашу үшін қолдануға болатын етістіктер:

Таңдау, таңдау, анықтау, ұсыну, жоспарлау, растау, бағалау, тұжырымдау, іс-әрекет тәртібін сипаттау, әзірлеу, нұсқаларды ұсыну.

Қарым-қатынас дағдыларын ашу үшін қолдануға болатын етістіктер:

Қарым-қатынас жасау, білдіру, түсіндіру, жауап беру, пікірталас, қорғау, шолу жасау, емтихан тапсыру, айту, үйрету, ұсыну, қорытынды жасау.